40. évfolyam. 37. szám. Ára 20 fillér. Celldömölk, 1944 szeptember 9.

Kemenesalja

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő HORVÁTH LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Szenthárom-ság-tér 2.

Asszony,

magyar asszony állt a nemzet legnagyobb sirjánál a mohácsi szon, amikor a meghasonlott belső lelki vjszály huszezerrel több halottat temették. Kemény, elszánt arccal nézte, amint hullnak a göröngyök, amint takarták a lágy hantok a vérben és vasban hősse vált testvéreket, akik nem tudtak egymásra-találni a magyarságot megmentő összetartásban, de, megbékélve találkoztak a dicső halálban.

Vértelen ajkkal, valami szent, néma daccal, valami kimondhatatlan fájó lelki gyötrődéssel, valami mérhetetlen istenre-hagyatkozással, valami törhetetlen asszonyi reménykedéssel nézte a legnagyobb temetést, de hitte, hogy bármilyen nagy is a vesztesége, bármilyen kegyetlen is a jelen, a jövőt mégis a vérrel áztatott drága hantokon ez a nemzet, a magyarság fogja kikovácsolni, kiverekedni.

Kanizsay Dorottya reménykedett és hitt, pedig a fiát is eltemette.

Ma is egy nagy temetés, tompa, mély gyásza ül meg a lelkeket. Minden háború egy nagy temetés, ha győzelemmel végződik, ha legyőzetés is a vége. Ma is számtalan magyar asszony marad egyedül odahaza. Gazdátlan lesz a férfiszerszám, apátlanok a gyermekek, kisebb lesz a falat kenyér, nehezebb a mindennap, keserűbb a bizonytalan holnap, vékonyabb a reménykedés.

Kanizsay Dorottya hazament a nagy temetésről és odahaza újra a régi helyét foglalta el. Szótlan lett, de elszánt és kemény. Férfiak helyére kellett állnia. Ezt teljes meggyőződéssel is tette, mert érezte, hogy magyar asszony, akinek nemcsak dicső multja, nagy feladatai, keserves megpróbáltatásai voltak és lesznek, hanem akinek még sokkal nagyobb nemzetmentő kötelességei vannak hátra.

A mai magyar asszony, aki szinten sokszor áll a nemzet élet-halálharcainak temető-részleteinél, nézzen Kanizsay Dorottya fenkölt asszonyi erkei felé.

Tanulhat tőle: egyszerűséget, lemondást, hősi asszonyi életet, amely a helytállást, a munkát, segíteni akarást, a testvéri könnyek megédesítő letörlését és az áldozatvállalást tűzte ki megvalósítandó szent célul.

De, ha körülnézünk a háború hatodik esztendejében, — sajnos, — még mindig találkozunk unatkozó, dolgtalan asszonyokkal, akik nem tudják, hogy mit csináljanak. A napi legnagyobb probléma, hogy „hogyan ütöm el az időt?"

A munkát pedig, mert nem ismeri a munka felemelő nemességét, lelki megszépülő gyönyörét, a fözés-el hadlábon áll, mert a csládság dolda és jól fizni nem lehet maról holnapra, megtanulni, a kenyeret megsütni a pék, a gyermekeket majd „elintézi" a nevelő, vagy szobalány, a ruhákat megvarrja a szabó, a lakást rendbentartja a személyzet és Önagysága nem csoda, ha nem tudja, hogy mit csináljon.

Nem talál munkát, nem talál elfoglaltságot, valami fanyar unalom, valami megnevezhetetlen dologtalan keserűség, valami nyálkás nyafogás költözik az egyéniségébe, ami mindennek nevezhető, csak éppen magyar vonásnak nem.

Ne unatkozz, jó magyar asszonytestvérem, ne fuss a divat délibábja után, ne „sminkelj" olyan sokszor, ne akarj örökké 18 éves maradni, ne félj a munkától, ne unatkozz mert az lelki posványosodáshoz vezet, ne kiabálj, hogy sok a dolgod és egészen semmit se csinálsz, ne szidd a férfiakat, hogy azok milyen lehetetlenek, mert kedvedért úgysem fognak megváltozni, ne emlegesd a lehetetlen közállapotokat, mert mi is abban élünk, hanem nézz körül odahaza és fogj az asszonyi munka eddig elhanyagolt és általad még fel nem ismert részleteihez. A római megvár majd este a kártya-partit a munka után is él lehet végezni, a nemes egyszerűség, a másokon való segítés néma gyönyörűsége, az asszonyi hősi lemondások majd téged elvezetnek oda, ahol magyar asszonyok összeszorított ajakkal, némán, de kiirthatatlan szivósággal állják a sarat és meg koronázatlan királynővé váltak a munka országának

Igyekezzünk is unatkozó asszonyom a fentieket megvalósítani és akkor hiszem, tudom és meg vagyok győződve, hogy méltó utódja leszel Kanizsay Dorottyának.

Marton József.

Emberek értékelése, mások megbecsülése.

A magyar életet figyelve, igen gyakran keserűen kell tapasztalni, hogy még ma is olyan szokások és jelenségek gyengítik erőinket, amelyeket már régen kárhoztatni kellett volna.

A közelmúltban e lap hasábjain arra mutattunk rá, hogy milyen téves és káros az, ha az emberek egymást csak az iskolai végzettség alapján minősítik és értékelésüket csak arra alapozzák.

De nemcsak az iskolai végzettség alapján történt emberi osztályozás igazságtalan, hanem más, elfogultságból, büszkeségből és ferde szemszögből alkotott vélemény is károsan befolyásolja mindennapi életünket.

Vizsgálódásaink során most arra a jelenségre akarunk rátérni, amely látszólag nem is olyan veszélyes, de közelebbről vizsgálva, közösségi szempontból semmivel sem veszélytelenebb, mint fentebb említett társa.

Ez a jelenség pedig nem más, mint a származás kérdésének feszegetése.

Természetes, hogy most nem a zsidókérdéssel kapcsolatos származási kérdésre gondolunk, nem arra, hogy magyar, vagy zsidó vér folyik-e valakinek ereiben, hanem csakis a magyar származásukra és arra a módra, amellyel ezeket a szülők foglalkozása szerint megkülönböztetik régen és számontartják még ma is.

Igaz ugyan, hogy az utóbbi években mind erősebb már az a felfogás, hogy az úgynevezett „paraszti származás" nem megbélyegző, de mégis hányszor kedvetlenítenek el egyeseket — sokszor a legjelesebbek közül is — származásuk felhánytorgatásával.

Különösebb magyarázatra egyáltalán nem szorul, hogy a hunyhó és a palota szülöttje lehetségben nem úgy aránylanak egymáshoz, mint a földszintes ház és a felhőkarcoló nagyságban, de igen sok esetben fordított az arány.

Természetes, hogy ezen a téren sem akarunk végletekbe esni és nem állítjuk, hogy minden szegényebb családi körülmények között felnőtt egyén rátermett és tehetséges és mindenki hasznavehetetlen és tehetségtelen, aki jobb körülmények között nőtt fel.

Ha ezt tennénk, igazságtalanok lennénk.

De senki sem állíthatja, hogy egészséges volt az a szellem és az a beállítottság, melynek folyományaként egyes pályákra korábbi években szegény ember gyermeke vagy egyáltalán nem meheteit, vagy ha be is jutott az állásba, a hivatali előlépés olyan lassú volt, hogy nálánál sokkal fiatalabb és tehetségtelenebb fisztviselők megelőzték, csak azért, mert jobb összeköttetéseik voltak, vagy, mert az ősi föld nagyobb tagban feküdt.

Vagy mondja valaki, hogy egészséges gondolkodásmódra vall az a megnyilatkozás, mikor valakinek társaságban nem tudnak felróni nagyobb bűnt, mint azt, hogy iparos, vagy földmíves ember gyermeke. Még feltűnőbb aztán az, ha az úgynevezett úriasszonyok nem tudják megbocsátani egymásnak az azonos rangú származást.

Érdekes, felfelé szívesebben barátkoznak egyes emberek, mint lefelé.

Annál feltűnőbb ez, mert legtöbbször olyanok kifogásolják másokban, akik maguk is úgy viselkednek adandó alkalomkor.

Példákat lehetne itt sorakoztatni arra, mint sorvasztja életünket, gyengíti erőinket a származás szerinti tagozódás és mennyire fontos, hogy haladó szellemben minél előrébb lényeges változás álljon be e téren.

Fajtáját szerető magyar ember mások értékelésénél semmi esetre sem hagyja figyelmen kívül az igazi értékeket, az áldozatos hazaszeretetet, az erkölcsös életet, az igaz tehetséget és a minőségi munkát. Minden más csak másodrendű tényező.

A sebesült katonák köszönete.

Két hét óta ezelőtt számoltunk be arról, hogy a celldömölki kat. nőegyesületek tagjai majdnem 8 q sütményt szállítottak be a szombathelyi hadikórházba. Most szerzett értesülésünk szerint a hétfőn újabb adományt szállítottak a sebesült honvédeknek.

Az újabb szállítmányban 100 kg. sütemény, 1000 db zsemlye, 2 kg. vaj és 150 db tojás volt.

Dr. Nemes Vazul plébánoshoz a hadikórház Bajtársi Szolgálatának vezetőjétől a következő levél érkezett:

Megkapluk Celldömölk újabb szeretetadományát s amikor ezt megköszönjük, engedje meg, hogy külön hálánkat fejezzük ki mindazoknak, akik példamutatóan megszervezték a gyűjtést és fáradságukkal megmutatták, hogy mire képes a magyar, ha őket helyesen vezetik.

Ugy érezzük, köszönetünket elsősorban Főtisztelendő Urnak és Lajtai Tivadarné Önagyságának kell küldeni, de küldjük külön-külön mindenkinek, akik tevékenységükkel és adományukkal e gyönyörű eredmény létrejöttét lehetővé tették.

Látogatás a leventék szakaszparancsnoki táborában.

Daltól hangosak három hét óta a celldömölki utcák. Délceg, egyenruhás leventék nótája szűrődik be a házakba. Amerre vonulnak, a kiváncsiak serege nézi őket, fehér leánykezek huzzák félre az ablakok függönyeit, kicsi gyerekek vágyakozó szemmel hallgatják bakancsaik csattogását, a kemény kövezeten.

Kik is ezek a leventék, honnan és miért jöttek Celldömölkre, kérdezhetnék sokan. hiszen ismerős arcot csak alig-alig látni köztük.

Nem is csupán Celldömölkiek ezek és nem is csak a celldömölki járásból va ók, hanem az egész vármegye területéről jöttek, hogy mint ifjúvezetők továbbképezzék és képeztessék magukat, fáradságos, de mégis élvezetes munkával szerzett tudásukat csapatuknál értékesítsék.

Vármegyénk egész területéről jöttek ezek az ifjak a szakaszparancsnoki táborra. Szombathelyi és kőszegi diákok, iparos és földmíves leventék öltötték magukra a kincstári ruhát, hogy három teljes héten — félretéve minden más gondot és munkát — csakis a hazáért éljenek és dolgozzanak.

Példás a bajtársiasság.

Élvezet nézni, mint fér meg egymás mellett az iskolás és az iskolánkivüli levente. Itt látjuk megvalósulva azt, amit az életben volna kivánatos tapasztalni, hogy az iskola ne elválassza, hanem kapcsolja össze magyart a magyarral. Itt most nem úgy közelitenek egymáshoz mint „uri" gyerek az iparostanonchoz, vagy a lenézett falusi parasztleventéhez, hanem mint bajtárs a bajtárshoz. Testvéri a viszony közöttük és egymásért mindent megtesznek.

Forgószinpad a sportpályán.

A Griff-szállodában és az Ifjúsági Otthonban elszállásolt tanfolyamisták példás rendben vonulnak ki naponként a gyakorlótérre. Ott csoportonként folyik az oktatás, illetőleg gyakorolják az oktatást maguk a szakaszparancsnoki táborban résztvevő leventék.

Itt látogattuk meg őket egyik délután.

Vidám forgószinpad az egész gyakorlótér. A leventepróbák anyagának oktatását gyakorolják. Nem azt mondják el, hogy ezt, vagy azt a gyakorlatot hogyan kell végrehajtani, hanem mindjárt be is mutatják, mert gyakorlat teszi a mestert. Hogy is tudnának olyan valamit oktatni majd csapatuknál, beosztott bajtársaiknak, amit ők maguk a gyakorlatban nem képesek, vagy nem akarnak bemutatni. Bemutatás, gyakorlás, a hibák nyesegetése. Ez megy minden csoportnál. Ha már jól megy minden, következik a váltás.

Nyugatország és Keletország.

Itt tudjuk meg, hogy a tábor résztvevői az elmúlt napokban szépen sikerült hadijátékot rendeztek.

A helyzet ugyanis az, — mint a tábor parancsnokától is hallottuk, — hogy a harcászat elemeit sokkal inkább elsajátitják a leventék egy-egy jól megrendezett gyakorlattal, mint ha csak elmesélve a dolgokat, egy-egy mozzanatot külön-külön és unalmasan gyakorolnak.

Történt azután az, hogy a tábor hallgatói az elszállásolás szerint tagozódva két országot alkottak. Az egyik Nyugatország (a Griffben elszállásoltak) a másik Keletország (az ifjúsági otthoniak) Az égtájak összekeverése még jobban kidomborítja, hogy játékról van szó.

Sérelem éri Nyugatországot.

A tábor rendes napi élete közben sérelem érte Nyugatországot. Több kis sérelem mellett — mint sajkák összekötözése, stb. — egyik esti bevonulásnál Nyugatország kivonuló századát Keletország alattvalói interparlamentáris kifejezésekkel illették A legfőbb parancsnok ezért tiltakozott. Ezzel megkezdődött a két állam között az ellenségeskedés. Először semleges nagyhatalomhoz (táborparság) fordultak a viszály elsimításáért. De nem sikerült egyetértést teremteni. Közben mindkét országban szabályszerűen megalakult a kabinet, de diplomáciai uton semmi eredményt sem értek el.

Beáll a hadiállapot.

Vasárnap 21 órakor állt be a hadiállapot, amint a keletországiak hadijáték naplójában olvassuk. Ugyancsak ott állnak a következők: Szálláskörzetünkben egész éjjel biztonsági őrség volt. Az éj folyamán nem történt semmi. Szept. 6-án reggel 6 órakor ébresztő és reggeli előkészületek. 8 órakor elindul az ifjúsági otthonból a halálfejes légió (10 fő.) Utána egy kerékpáros raj (5 fő). Kémek (2 fő.) Terepkutatók (4 fő.) A zöm 15 perccel később elindult Kemenesszentmárton irányába. Celldömölk határában egy raj (10 fő) elindul Kemenesszentmártonba Tiz perc mulva indul a zöm (27 fő)

Vagy vegyünk egy részletet a nyugatországiak „halálbrigád" naplójából: Reggel 7 órakor indultunk körletünkből. A Cinca partján haladtunk a második hidig. Ott figyelőállásba álltunk bokrok tövében, egyben mint járőr a határ déli részét is biztositottuk. 8 órakor a Celldömölk felé vezető úton feltünt az ellenség két terepkutatója. Az utánuk következő raj fütyörészve megközelitette a hidat és továbbvonultak a határ mentén fővárosuk, Kemenesszentmárton felé. Ugyanakkor egy másik raj a nagy kukoricáson át tartott a falu felé, összesen mintegy 16 ember.

Szines részletes beszámoló mind a két ország naplója. Igazán élvezet olvasni. De egészen leközölni nagyon hosszú lenne.

A táborparancsnok maga köré gyűjti a két ország „vezetőembereit" és mégegyszer és utoljára megbeszéli velük a hadijátékot, hogy értékes tanulságokat szűrjenek le belőle valamennyien. Mint kivülálló is nagyon élveztem azt a lelkesedést, ahogy ezek a fiúk a játékról beszéltek és azokat, amiket közbevetően elmondtak az apróbb részletekből. Többek közt érdekes lehetett, hogy még saját embereik sem ismerték meg a menyecskéknek és szénát forgató öreg gazdáknak öltözött kémeket.

„Döntetlen" a hadijáték.

Egyébként a hadijáték döntetlenül végződött, mert délelőtt a nyugatországiak, délután pedig a keletországiak árultak el több harci szellemet és találékonyságot.

Közben vége a forgószinpadnak is. Egybesereglik a tábor népe és víg indulókkal fejezik be a munkával töltött napot Még most is érzik a harcijátékban kifejlődött versengés. A két csoport az énekben is versenyez egymással — persze csak kedélyesen. — Sajátszerzeményű énekek is kerülnek elő, persze ismert dallamra, meg mókás jeleneteket is mutatnak be.

Azután vége a napi munkának. Ahogy elvonulnak előttünk a szakaszparancsnoki tábor résztvevői, arra gondolunk, hogy Gádoros Mihály százados, táborparancsnok és a tábor tisztikara jó munkát végezett és jó úton halad a magyar ifjúság. Ha minden magyar ifjú hasonló komolysággal veszi hivatását, akkor elérkezik a vár-a-várt: Szebb jövő!

Horváth Lajos.

A „bokállás" meg a vigec.

Vászonnadragos, csokornyakkendős, lapossapkás úrféle ember kapaszkodik fölfelé a hegyen. Ugyancsak szedi a lábait, hogy még sötétedés előtt elérje a hegyen túli falut. De az is lehet, hogy nem is a sötétségtől tart, hanem a vastag, szürke felhő elől menekül, amely jó iramban nyargal utána. A hegyen itt-ott még megvillannak a fehérfalu pincék, egyik-másik ablakáról látni lehet, hogy ottbent „ég a velág". Csak az a felhő ne jönne olyan gyorsan!

A vászonnadrágos orra hegyére esik egy kövér esőcsepp. Körülnéz. Aktatáskáját jobban a hóna alá szorítja. A következő csepp a szemébe üt, majd a lapos sapkán látszanak a nyomok.

A szél végigsuhan a hegyen. A vászonnadrágos keresztülugrík az árkon s kétöles lépésekkel igyekszik az egyik pince ajtaja felé. Mire bekopogtat, nyakába szakad a viz.

Az ajtóban sunyorgatva áll meg. Két parasztember ül a vastag asztalnál, előttük az ötliteres cserépkorsó a bokállás Rájuk köszönt:

— Jó estét az úraknak!

Az öregebbik megmozdul.

— Hát ha csufónyi akar minket, akkor nem jó helyre gyütt.

— Kérem, kérem, nem úgy értettem. Megeredt az eső és fedelet kérek. Boros Kázmér vagyok.

Az öregebbik megpróbált felállni. Sikerült

— Maga még nem boros —mondta, de mink mán azok vagyunk. Az én nevem Bürge János, ezé meg Kása Ábris, osztán sógorok vagyunk. Üllön le!

A vörösbajcú is megszólalt:

— Üllön csak le Vigécféfével még usse mulattunk. János hozd csak a forróttat, meg a sunkát, mert ha ez a vigéc csikó vóna, hát nem adnék érte egy huncut garast se, ollan girhes.

A vigéc a kályhára nézett.

— Ha megengedi Bürge úr, a lábaimat megmelegiteném, mert reumásak. Beleléptem egy tócsába.

Bürge biccentett. A vászonnadrágos vékony lábszárait a kályha mellé dugta, amelyen ott párolgott a magyar ital: a „forróttbor". Kása ránézett a cinege lábszárakra. Pipaszárral ütve a taktust, éktelen üvöltésbe kezdett:

Girbe-görbe pipaszár, pipaszár,
pipaszár.
Öreganyád hasa fáj, hasa fáj,
hasa fáj.
Sej-haj lepedő, lepedő.
Elhagyott a szerető.

Bürge, minthacsak a nótára lépkedett volna, hozta a húsfélét és a bort.

— Na, fekügy neki vigéc!

— Talán egy kicsikét Bürge úr.

— Osztán igyál is vigéc, mer rossz bor nincs, csak jó és jobb.

— Bürge úr nagyon szellemes.

— Szerelmes ám az ángyod kő nyöke!

— Kérem, nem úgy értettem...

— Hát ne is!

— Kérem..

— Ne kérjen semmit, halla-e Adok én anneküln is szüvesen mindea nyomoruttnak!

Kása megfogta a bokállást. Az asztalba fogozkodva odalejtett:

— Igyál vigéc!

— Kéremszépen, én nem vagyok vigéc.

— Hát akkor is igyál! — s a bokállást a vászonnadrágos szájára nyomta

— Kérem, én nem szoktam magamat kéretni..

— Ne is!

— Kérem nekem gyomorsavam van, a bortól beteg leszek könyörgöm ..

— Akkor talán ekkis pálinkát. János, hozd...

A vigéc szemei vérben forogtak. Fölugrott. Sapkáját a fejébe vágta, táskáját a hónaalá s egy ugrással az ajtónál termett. Az eső szakadt. Nyakát behúzta s őrült bakugrásokkal eltünt a sötétben.

— Na, esse bolondul meg többet — mondta Kása és belekezdett a nótába:

Girbe-görbe pipaszár...
Bürge meg vele együtt fújta.

Kocsis László.

Emlékeim...

Sokszor megrohannak,
Tépnek, ölnek, sirnak,
Maskor mosolyognak
Rólad,
As emlékeim . . .

Néha megnyugosznak,
Könnyeznek, hallgatnak,
Vagy odahullanak
Hozzád,
As emlékeim . . .

Újra előjönnek,
Százszor összetörnek,
Kinoznak és égnek
Érted
As emlékeim . . .

Egyszer megpihennek,
Ha engem temetnek,
De ott is szeretnek
Téged,
As emlékeim . . .

M. J.

3800 pár cipő készül. A celldömölki járási ipartestület cipész iparosai részére 3800 pár cipőhöz szükséges anyagot utalt ki a Lábbeli Központ, amit a járás cipészei fognak elkésziteni.

Kovács Sándor megyéspüspök bérmaútja.

Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspök bérmálási körútját Kemenesalján szept. 6-án, Jánosházán kezdte meg.

Reggel 8 órakor érkezett meg a főpásztor Süle Ferenc püspöki szertartó kiséretében. A járás határában Hetthéssy Jenő főszolgabiró és Borbély Kálmán v.-jegyző fogadták. Kerektaros leventék diszszakasza között vonult be a községbe. A diszkapunál Bolfert József intéző köszöntő beszédet, Meszler Éva pedig alkalmi verset mondott. Harangzúgás között érkezett a megyéspüspök a templomba, ahol a papság élén Magyar János esperes fogadta. Szentmise után a főpásztor beszédet intézett a bérmálkozókhoz, majd kiszolgáltatta a bérmálás szentségét 364 bérmálkozónak. A bérmálás után meleg szivvel szólt a megbérmáltakhoz, a bérmaszülőkhöz és a hivekhez.

A templomi szertartás után a Kat. Házban fogadta a küldöttségeket. A tanlestület nevében László Ferenc igazgató, az egyházközségi képviselőtestület nevében Szabó Károly országgyülési képviselő, a férfi egyesületek nevében Dobson József, a nőegyesületek nevében Mészaros Anna köszöntötték a főpásztort. Kovács Sándor megyéspüspök atyai jósággal válaszolt a köszöntőkre. A fogadtatás után elvégezte a plébániai hivatalvizsgálatot, majd tisztelgő látogatást tett Erdődy Péter grófnál, Szabó Károly képviselőnél és Borbély Kálmán főjegyzőnél. Ebéden a főpásztor Pártli József dr. plébános vendége volt.

Jánosházáról Celldömölkre az apátságba jött a megyéspüspök, hogy innét induljon vidéki bérmaútjaira. Szept. 7-én Hosszúperesztegen volt bérmálás. A vasvári járás határában Ajkai Béla főszolgabiró és Zsigmond Károly körjegyző fogadták a főpásztort, aki Süle Ferenc szertartó és Dr. Nemes Vazul celldömölki plébános kiséretében érkezett. Hosszúperesztegen 220 bérmálkozó részesült a bérmálás szentségében. A bérmálás után a népiskolában fogadta a főpásztor a küldöttségeket. Tóth Mária, Dénes István, István Lajos, Sebestyén Gyula és Molnár Ilonka tolmácsolták az egyházközség hódolatát.

Szept 8 án Egyházashelyén Dr. Hetthéssy Jenő főszolgabiró és Kiss Géza köcski körjegyző fogadták a megyéspüspököt. A diszkapunál Vécsey József mondott köszöntő beszédet, a bérmálkozók nevében Farkas Juliska kedves verset szavalt. Magyar János esperes a papság élén a templom bejáratánál fogadta a főpásztort. Kovács Sándor püspök Egyházashetyén is mélyen megható és lebilincselő szentbeszédben szólt a bérmálkozókhoz és a hivekhez. A testületek tisztelgése a kat iskolában történt. Itt Papp Károly kissomlyói ig. tanító és Mészáros József mondtak üdvözlő beszédet. Az egyházközség helyzetét Magyar János esperes ismertette. Kovács Sándor megyéspüspök válaszában további lelkes munkát kért a vezetőktől és a hivektől. Délben a plébánián volt ebéd. Délután felsőbüki Nagy Mihály földbirtokosnál tett látogatást a megyéspüspök kiséretével együtt.

HIREK

HAZÁÉRT

Dr. HUJBER GYÖRGY
karp. őrvezető

[illegible]

Mély gyász érte Kemenesalja jegyzői karát. Dr. Hujber György kemenesmagasi születésü, somlyómihályi segédjegyző a szovjet ellen viselt háborúban, a Kárpátok védelmében, életének 39. évében hősi halált halt. Halálhire nemcsak közeli rokonságát és kartársait döbbentette meg, hanem mély részvétet váltott ki minden barátjából és ismerőséből.

Esküvő. Körmendy László gazdasági tanár, aki pár évvel ezelőtt a celldömölki téli mezőgazdasági iskolában tanitott, hétfőn tartotta esküvőjét a zalaszentgróti plébánia templomban menyasszonyával, Tóth Magdolnával. Az esketési szertartást a vőlegény testvérbátyja, dr. Körmendy József nyárádi plébános végezte.

Kinevezés. A celldömölki hitelszövetkezet, mint az O K H tagja szeptember 3-án tartott közgyülésén Máhder Károly ügyvezetőt az igazgatóság tagjává választotta és ügyvezető igazgatóvá nevezte ki.

A szakaszparancsnoki tábor búcsú tábortüze. Szeptember 8-án Kisasszony napján nagy érdeklődés mellett tartották meg búcsú tábortüzüket a leventék szakaszparancsnoki táborának résztvevői a ligeti sporpályán.

Műkedvelő előadás Vönöckön. A vönöcki Kalász-Leányegyesület szept. 8-án nagy sikerrel adta elő „Mária segít" cimü 5 felvonásos szinjátékot. A rendezést Horváth Józsefné tanitónő végezte. Az előadás jövedelmét — 800 P-t — templomépités céljaira adományozták.

Államsegély óvóhely építésre. A celldömölki m. kir. téli [illegible] sági iskola igazgatósága [illegible] pengő államsegélyt kapott körboltozatos óvóhely épitésére. Az épitkezést hamarosan meg is kezdik.

Szülői értekezlet. A celldömölki rk. fiú- és leány népiskola igazgatósága szülői értekezletet tartott szerdán délután négy órakor a Katolikus Házban. Az értekezleten dr. Nemes Vazul plébános tartott előadást az iskola és a szülői ház együttműködésének fontosságáról.

Korpaigénylés. Gazdakönyvvel nem rendelkezők kedden déli 12 óráig sertéseik részére korpát igényelhetnek a közellátási hivatalban. Igényléskor a sertések járlatlevele felmutatandó. Az igénylésnél az anyasertések, süldők és választott malacok jönnek számitásba. A hadbavonultak hozzátartozói és a hadigondozottak a kiutalásnál előnyben részesülnek. Aki a fenti határidőig nem igényel, ebből a kiutalásból korpát nem kaphat.

A szeptemberi országosvásár forgalma. A mult pénteken megtartott országosvásárra felhajtottak: 339 drb szarvasmarhát és 214 drb lovat Gazdát cserélt: 256 drb. szarvasmarha és 27 drb ló. Árak: Fejős tehén darabja 800-2 000 P-ig. Kocsi ló darabja 600-1800 P-ig. Vágó ló drbja 450-600 P-ig.

Tábori pósta.

Tóth István főhadnagy az F 511. tábori póstaszámról küldi üdvözletét mindazoknak, akiknek eddig elfoglaltsága miatt nem tudott irni. Jól van mindenkire kedvesen gondol a viszontlátásig. Üzeni hogy a celliek közül nem régen találkozott Füzesi István zászlóssal, Hubert Ferenccel és Fekete Mihállyal.

A C 316 tábori postaszámról Szabó László zászlós vezetésével a celldömölki vasutasok csoportja küldi üdvözletét az itthoniaknak. A celldömölki állomásfőnökségnek és az állomási személyzetnek szivből köszönik azt a nemes cselekedetet, melylyel őket - a fegyverbe szólitottakat - kivétel nélkül kedves és értékes ajándékban részesitették. A jó Isten áldását kérik minden velük érző vasutas kartársra. A tábori lapon - mely ceruzával van irva - az elmosódás mellett az alábbi neveket sikerült elolvasnunk. Mike Géza, Nagy Sándor, Nagy Endre, Jakab Jenő, Sághegyi József, Németh Dezső, Huszár István Kocsis Imre, Ferenczi Károly, Kovács László, és pár teljesen elmosódott név.

Ugyancsak ezen a lapon küldi üdvözletét hozzátartozóinak Kiss István magyargencsi tanitó is.

Ágoston Ferenc őrvezető a V. 737 tábori póstaszámról Alsóságra üzeni szüleinek, testvéreinek és rokonainak hogy jól van semmi baja sincs, csak hazulról kap kevés levelet. Szerelő csókjait küldi. Üzeni azonkivül még hogy a tábori póstaszáma is megváltozott: V. 787. az új szám.

Katolikus egyházi élet.

A Mária-neveznapi búcsú alkalmából Kovács Sándor megyéspüspök ma, szombaton este 6 órakor szentbeszédet mond az apátsági templomban. Litánia után alkalmas időben könyörgő körmenet lesz a szokásos utvonalon.

Az Oblátus Szövetség szeptemberi imaórája vasárnap este félhétkor lesz a tárházban. Az Oblata Szövetség kedden délután 5 órakor a Kat. Házban rendezi havi imaóráját.

NEMZETI MOZGÓ

Szombat, vasárnap, hétfő

[illegible]

Szerda, csütörtök

ITÉL A DZSUNGEL

Szinielőadás Alsóságon. Az alsósági róm. kat. diákok háborús jótékony célra előadták Kő Benedek „Klárica" cimű szinművét. A darabot Mainone Sári tanitónő rendezte. A főbb szerepeket Gönye Mária, Tóth Ilonka, Tóth Bözsike, Szente Piroska, Hörcsögi Bözsi, Badics Mária, Szente Imre, Bruszik László Döbörhegyi László, Németh László, Szukits Ferenc, Gönye László és Mihály, Csurgai Ferenc és Németh Sándor játszották igen nagy tetszéssel és felkészültséggel.

A zsidó üzletek anyagkészleteinek és berendezési tárgyainak igénylése járásunkban.

A főszolgabiró értesiti az érdekelt kereskedőket és iparosokat, hogy a zsidók lezárt üzleteiben lévő áru és anyagkészletek, valamint berendezési és felszerelési tárgyak a zsidók anyagi és vagyonjogi kérdéseinek megoldására kinevezett kormánybiztos rendelete folytán szeptember hó folyamán értékesitésre kerülnek.

Felhivja a főszolgabiró azokat a kereskedőket és iparosokat, akik az értékesitésre kerülő ingóságokból vásárolni szándékoznak, ezirányu [illegible] hó 15-én déli 12 óráig az illetékes jegyzőségekhez irásban jelentsék be.

Az elkésve elő erjesztett bejelentéseket csak akkor lehet figyelembe venni, ha a kitűzött határidő alatt az eladásra kerülő ingóságokra vevő nem jelentkezett. A bejelentésben fel kell tüntetni, hogy a bejelentő kinek az üzletében (üzemében) lévő és milyen ingóságokat (áru, készlet berendezés, felszerelés) szándékozik megvásárolni.

Textilüzletekben lévő áruk eladásra nem kerülnek, ily üzletekben csupán a berendezési és felszerelési tárgyak lesznek értékesitve. Az eladásra kerülő ingóságok leltára a hivatalos órák alatt az illetékes jegyzőségeknél betekinthető. A megvásárolt ingóságok árát az átvétel alkalmával készpénzben kell kifizetni.

Igényjogosultak a következők:

1. A jelenlegi háborúban hősi halált halt személyek családtagjai.

2. A jelenlegi háború hadirokkantjai, valamint az 1914-1918 évi háború legalább 50 százalékos hadirokkantjai.

3. A jelenlegi háborúban arcvonalszolgálatot teljesitő, vagy teljesitett személyek

4. Az a személy, akinek üzleti (üzemi) áru és anyagkészlete a légitámadás következtében teljesen, vagy nagyobb részben megsemmisült.

Az értékesitésre kerülő ingóságok elsősorban a helybeli és iparjogositvánnyal rendelkező szakmabeli kereskedőknek lesznek eladva, környékbeli és távolabbi szakmabeli kereskedők csak akkor vásárolhatnak, ha helybeli kereskedő nem jelentkezik.

Szakmabeli iparosoknak csak akkor lehet ingóságokat eladni, ha szakmabeli kereskedő egyáltalán nem jelentkezik. Magánszemélyek részére árusitani egyáltalán nem szabad. Üzlethelyiségeket az értékesités során átadni nem szabad, üres üzlethelyiség igénybevétele iránt tehát külön kell az iparhatósághoz folyamodni. Felhivja végül a főszolgabiró azokat a nemzsidó személyeket, akiknek az értékesitésre kerülő üzletekben (üzemekben) saját tulajdonukat képező ingóságok vannak elhelyezve erre való igényüket a fennimegjelölt helyen és időpontig a tulajdonjog igazolására szolgáló okmányokkal együtt ugyancsak jelentsék be.

Hajdinak utalás.

Közli a közellátási hivatal a lakósággal, hogy a Hangyában szeptember hónapban vásárlási könyvre személyenként 20 dkg. hajdinát szolgáltatnak ki. Csak a vásárlási könyvet kell felmutatni.

KEMENESALJA
Megjelenik minden szombaton este.
Kiadja: a Celldömölki Katolikus Kör.
A kiadásért felel: Dinkgreve Nándor.
Előfizetési dij. Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő, negyedévre 2 50 P.
Csekkszám: 26.070
Hirdetések dija előre fizetendő.
Készült: Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölkön.

HETI KRÓNIKA.

Külföldi

Harminczöt bolsevista hadosztály rohamai verték vissza a németek a Bug és a Narev között 9 napos csatában.

Súlyos harcok folynak Arras és Verdun között.

Az adriai parton fokozódott az ellenséges nyomása.

A rohamok már augusztus 26-án megkezdődtek az ellenségeskedést szárazföldön, majd a levegőben.

A Hitler-ifjúság valóságos tettet az önkéntes katonai szolgálat mellett.

Roosevelt szerint is hátra vannak még a legkeményebb harcok.

Olaszországban is heves harcok folynak.

Brüsszelig törtek előre a szövetségesek pancélosai.

Finnország fegyverszünetet kötött és kilépett a háborúból.

Románia bolsevizálása tervszerűen folyik.

A szovjet letartóztatta Antunescu tábornokot.

Uj kormány alakult Szlovákiában.

Nem oszlatták fel a szlovák hadsereget.

A szovjet hadat üzent Bulgáriának.

A bulgárok fegyverszünetet kértek az oroszoktól.

Német messzehordó ütegek szakadatlanul ágyúzzák a déli angol partokat.

Sündermann: A győzelmet kiküzdjük, akár a hadászat szokott eszközeivel, akár minden német harcbavetésével.

Hitler megbeszélést folytatott a japán nagykövettel.

A moszkvai japán követet jelentéstételre rendelték.

A finn országgyűlés további bizalmat szavazott a kormánynak.

Belföldi

Határbiztosító csapataink a székely nemzetőrség és a német egységek megakadályozták az ellenség betörését a Székely medencébe.

A közhivatali munkaidő napi 8 óra. Megszűnt a hétvégi pihenő és a szabadság.

Az elmult héten több esetben is ellenséges gépek bombáztak Ma[illegible]

A Déli és Keleti Kárpátokban ismételten meghiusultak a Szovjet támadásai.

Megállapították, hogy mely vármegyék, járások és városok tartozzanak hadműveleti területhez.

Baky László államtitkárt és dr. Incze Sándor kormánybiztost a Kormányzó úr saját kérésükre felmentette állásuktól.

A mentesitett zsidók nem foglalhatják vissza lakásukat.

Szigorú autóraziát rendeztek a Balatonnál. Tizennégy autóstól azonnal bevonták az engedélyt.

A kormány honvédelmi munkaszolgálatra veszi igénybe a 14-70 éves koru zsidokat.

A Közellátási Hivatal közleményei:

A kenyergabona beszolgáltatása

A beszolgáltatásról szóló rendelkezések értelmében a gazdálkodó kenyérgabona beszolgáltatási kötelezettségének teljesitésére beszolgáltatandó kenyérgabonáját, valamint a ki nem szolgáltatott arató és cséplő rész czimén zabtermésének 15 szazalékát a kenyérgabona beszolgáltatási kötelesség teljesitésére szánt zabot és takarmányárpát a cséplés befejezésétől számitott 15 napon belül köteles valamelyik vásárlásra jogositott kereskedőnek megvételre felajánlani. A nyilvántartó hatóság ellenőrzi, hogy a gazdálkodó kenyérgabonabeszolgáltatási kötelességét teljesitette-e.

A zsirbeszolgáltatási kötelesség teljesitésére szánt takarmányárpát és kukoricát, továbbá a szabadválasztásu beszolgáltatási kötelesség teljesitésére szánt sörárpát, kölest, hajdinát nyers-, cséplet rizst, valamint borsót, babot, lencsét, lóbabot, és mákot a gazdálkodó október 31-ig köteles valamelyik vásárlásra jogositott kereskedőnek vételre felajánlani. Sörárpának a beszolgáltatási kötelesség szeplempontjából azt az árpát kell tekinteni, amelynek ezt a minőségét valamint a sörárpa megállapitott hatósági árát a vételi jegyen feltüntették.

Vámőrlési tanusitványok kiadása.

A vámőrlési tanusitványok kiadását a közellátási hivatal folyó hó 20-án beszünteti. Ezért felhivja a hivatal mindazokat, akik valamilyen jogcimen kenyérgabonával rendelkeznek és azt meg akarják őrölteti, hogy a vámőrlési tanusitványt a fenti határidőig feltétlenül kérjék a hivatalban.

Karpaigénylés gazdakönyvesek részére.

Ismételten felhivja a közellátási hivatal mindazokat, akik gazdakönyvvel rendelkeznek, hogy folyó hó 12-ig sertések részére korpát igényelhetnek. Anyasertések részére 50 kg a süldők részére 15 kg korpát lehet igényelni. Aki a fenti határidő után igénnyel, márcsak két hónapra engedélyezett korpamennyiséget, vagyis anyasertések részére 20 kg süldők részére 6 kg-ot igényelhet darabonként.

Kiutalás esetén beszolgáltatási kötelességuket felemelik. Gazdakönyvvel nem rendelkezők most nem igényelhetnek korpát.

Testi munkás kenyérpótjegyek kiadása 12-18 éves kiskorú gyermekek részére.

Közli a hivatal az érdekeltekkel, hogy a 12-18 éves kiskoru gyermekek részére a testi munkás kenyérpótjegyek kiadását folyó hó 1.-én hétfőn megkezdi. A kiskoru gyermekek tizenkettedik életévük betöltését követő hónap első napjától, annak az évnek végéig, melyben tizennyolcadik életévüket betöltik, kaphatnak testi munkás kenyérpótjegyet. A jegyeket a hivatal nem kézbesiti ki. Az igénylőjegyosulnak születési idejét anyakönyvi kivonattal, vásárlási könyvvel stb. igazolni kell.

Katonai szolgálatra bevonulók jegyeinek beszolgáltatása, illető eg kijelentése.

A közellátási miniszter úr a közellátási cikkekre rendszeresitett jegyek kezelése tárgyában kiadott rendeletében a katonai szolgalatra behivott személyek jegyellátását a következőkben szabályozta.

1. A katonai szolgálatra behivott személyek — ha közétkezésben résztvesznek — élelmiszerjegyeket állománytestük parancsnokságának kötelesek beszolgáltatni, amely azokat megsemmisiti. Ha a katonai szolgálatra bevonult személy közétkezésben nem vesz részt és ugyanannak a községnek területén teljesit szolgálatot, ahol polgári lakóhelye van, közellátási jegyeit nem köteles beszolgáltatni.

2. Az a katonai szolgálatra bevonult személy, aki más község területén teljesit szolgálatot, mint ahol a polgári lakóhelye volt, ha a közétkezési bizottság igazolása szerint a közétkezésben nem vesz részt, a szolgálati helye szerint illetékes közigazgatási hatóságnál a közétkezési bizottság igazolása alapján élelmiszerjegyeket igényelhet.

Ezzel kapcsolatban még a következőkre hivja fel a közellátási hivatal az érdekeltek figyelmét:

Katonai szolgálatra behivottak bevonulásuk előtt kötelesek a közellátási hivatalban kijelentkezni. Ha erre idő nincs, hozzátartozójuk köteles a bevonulást bejelenteni. — Több esetben előfordult, hogy bevonuló személyek élelmiszerjegyeiket nem vitték magukkal és nem adták le az állománytestük parancsnokságánál, hanem azt hozzátartozóik használják fel. Ezeket felhivja a közellátási hivatal, hogy a bevonulók élelmiszerjegyeit e-felhivás közzétételétől számitott 5 napon belül adják le. Ellenkező esetben ellenük a fent idézett rendelet alapján kihágási eljárást inditanak.

Legújabb vasúti menetrend.

Celldömölkre érkezik:		Celldömölkről indul:	
Székesfehérvár felől	1·53	Veszprém külső pu. felé	2·54
Budapest keleti pu.-Győr	4 45	Sopron	4·00
Sopron	7 19	Szentgotthárd	5 10
Veszprém külső pu.	7 54	Zalaegerszeg-Alsólendva	5·50
Sopron	19 15	Veszprém külső pu.	16 10
Alsólendva-Zalaegerszeg	19 50	Sopron	18 03
Veszprém külső pu.	21·14	Szombathely	22 13
Szombathely	21·49	Székesfehérvár	23 47
Szentgotthárd	23·27	Győr Budapest keleti pu.	23·50

Légoltalmi pillanatképek.

Sétálj végig a városon, kedves olvasó, és magad mosolyogni fogsz azon a sok furcsaságon, amit látni alkalmad lesz.

Bizonyara feltünt már szemednek a városi hatóságnak ama bölcs intézkedése, hogy a város különböző terein és utcáin homokbuckákat helyezett el. A szépen mozott homokpiramis tetejére tabláz tett „Tartalék-homok" felirással. Maga a szó, hogy tartalék, annyit jelent hogy város gondoskodik homokról arra az időre, ha nem esetleges légitámadás után a házakból kifogynának az előirt homok mennyiségek, azokat azonnal pótolni lehessen. Az ember azt hinné, hogy ezt minden honpolgár megérti és megnyugvással veszi tudomásul. Tévedés! A városi lakosság, főleg a női része, nem igy gondolkodik. A homok nem légó-célt szolgál. A homok arra való, hogy azzal fazekakat és evőeszközt tisztitsunk.

Ezért sorvadnak ezek a homokhegyek annyira, hogy a tábla is lassan a visszintes állapotot veszi fel. Utóbbit mivel nincs további hivatása, szépen eltüzelik a konyhában.

Igy tünik el lassan a tartalékhomok a Julisok meg a Marcsák kezeiálatt. Mert igy kényelmesebb tisztitó eszköznöz jutni és meg pénzbe sem kerül. Elvégre azért fizetjük a sok adót, hogy a város valami kis ellenértéket is szolgáltasson.

Tarka kép, amit az egyes utcák pinceablaksorai mutatnak. Majdnem minden ház pinceablaka előtt vagy egy vézna ládát, vagy pedig fahasábokat, kövekkel töltött barrikádokat stb. találsz. Sötétben valóságos veszedelem a közlekedés, mert az ember nem tudja, hogy hol ütközik be egy-egy ilyen utonállóba. Sokan azt hiszik, hogy egy homokkal telt elegáns cukorláda elegendő ahhoz, hogy a légnyomást, vagy a repeszdarabokat távoltarsa. Olyan deszkából készült ládákat is látunk, melyek vékony, filigrán lábakon álva simulnak az ablakhoz. Vannak, akik a fahasábokban hiznak, mindaddig, mig azokat az ablakból ki nem lopják. A kővel töltött ládák különösen érdekesek, mert azokban a kövek súlyuknál fogva lefelé torekszenek és lassanként csak a láda felét töltik be.

Az ablaknyilásokat ha szolgálnak vészkijáratul, [illegible] ablakban vezetett szellőztető nyilásai [illegible] kell falazatni. A vészkijárat [illegible] mérnöki terv alapján kell kiépíteni.

Doktor uri, [illegible] szól hozzá, beszélik a városban, hogy a miatt a belső ablakokat le szedni és eltenni.

Igen helyes, nagy[illegible] asszonyok, mert ha légitámadás ér a várost, a légnyomás az ablakokat belöki [illegible] tudni pótolni.

[illegible] em szedettem le őket, [illegible] kem a szomszéd ne nézzen a gyermekszobába. De meg most nyár van, meleg van, szeretek otthon könnyen öltözködni.

Na és a strandon? Ott még könnyebben, illetve egyáltalán nincsenek a hölgyek felöltözve.

Az más! ott nem azok az utálatos szomszédok látnak...

Minden légitámadás pusztitása emberéletben és javakban annál kisebb, minél több óvintézkedést teszünk a légoltalom terén.

Törseök Károly.